GEMENSAMT UTTALANDE FRÅN ARBETSMARKNADENS PARTER I DEN EUROPEISKA BRANSCHVISA SOCIALA DIALOGEN OM GAS

De europeiska arbetsmarknadsparterna i gasindustrin, EPSU, Eurogas och IndustriAll Europe har engagerat sig att tillsammans komma fram till att Europeiska unionen blir koldioxidneutral år 2050. Vi är medvetna om att gasbranschen har en central roll att spela när det gäller att nå våra klimatmål, och de tillfällen som ny gasteknik erbjuder arbetstagare i Europa att få kvalitativa, stabila arbetstillfällen, som inte är säsongbetonade. Europa är idag ledande inom dessa områden och vi bör säkerställa att vi gör det mesta av detta tillfälle för alla européer. Samtidigt som den ekonomiska krisen, som utlösts av covid-19 pandemin drabbar ekonomin och industrin i Europa hårt, är de europeiska arbetsmarknadsparterna i gasbranschen beslutna att sträva efter sitt åtagande för en omställning till koldioxidneutrala, förnybara gaser och att stå för kvalitativ sysselsättning i Europa.

Omkring 60 % av EU:s energi kom 2018 från importerade källor. Gasnätverk bör underhållas och anpassas till alternativa, decentraliserade försörjningsmöjligheter för att bevara och stärka säkra leveranser av energi. Gaslagringskapaciteten är redan välutvecklad, och bör om så krävs expanderas för att bli ännu bättre.

Vi välkomnar Europeiska kommissionens beslut att integrera kampen mot klimatförändring i alla åtgärder som ska vidtas av EU under de kommande fem åren, och betonar vikten av att säkerställa en rättvis omställning, som garanterar arbeten av god kvalitet för Europas befolkning och att inga regioner hamnar på efterkälken.

Kommissionen uppskattar att extra investeringar på upp till 260 miljarder euro om året kommer att krävas för att möta de aktuella klimat- och energimålen 2030. Det blir inte möjligt utan en massiv ökning av offentliga investeringar i förnybara, koldioxidneutrala energier, lagringsmöjligheter, värmerenovering, kollektivtrafik eller forskning och utveckling. Det sker heller inte utan ett socialt rättvist genomförande av energi- och klimatlagstiftning. Insatserna i hela EU på återhämtning efter covid-10 krisen måste också anpassas till satsningarna på energiomställningen, och ha medborgarna i hjärtat av all strategi som ger en regional ekonomisk sporre.

En rättvis omställning har stått i centrum för den europeiska och internationella debatten under en längre tid. Den erkänns som ett centralt mål för Parisavtalet och preciserades i Internationella arbetsorganisationens (ILO) riktlinjer om en rättvis omställning, Just Transition Guidelines 2015[1]. De europeiska arbetsmarknadsparterna allierar sig med ILO:s vision av en rättvis omställning om att:

1. Integrera hållbarhet i alla sektorer, med fokus på det lokala näringslivet, diversifiering av verksamheter och att använda reglerande, ekonomiska och skatteincitament,
2. Utveckla solidariska mekanismer till stöd för de branscher och regioner som mest påverkas av omställningen, inklusive lämpligt socialt skydd och utbildningsprogram för berörda arbetstagare,
3. Verkställa en sträng socio-ekonomisk konsekvensbedömning och utarbeta detaljerade långsiktiga strategier för att uppnå klimatneutralitet i EU 2050,
4. Ha en effektiv social dialog, kollektivavtalsförhandlingar, och medverkan av arbetsmarknadens parter, som kommer att bistå med att utforma långsiktiga strategier om att föregripa förändringar på alla nivåer (europeisk, nationell, bransch- och företagsnivå).

Dessa inslag blir allt viktigare för att hantera de kommande utmaningarna på ett socialt rättvist och framtidsorienterat sätt.

Det främsta syftet med den europeiska gröna given är att hjälpa alla européer att göra nödvändiga anpassningar av de sätt på vilka vi lever, konsumerar och tillverkar. För att kunna få dessa förändringar att

[1] https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---emp_ent/documents/publication/wcms_432859.pdf

ske är det väsentligt att säkerställa att omställningen är socialt rättvis och överkomlig för alla europeiska medborgare och arbetstagare. Den gröna given måste bli ett tillfälle att minska klyftor mellan medborgare och regioner i Europa. Energiomställningen får inte ses enbart som ett tekniskt ärende, utan som en djup social och politisk utmaning.

Vi uppmanar därför kommissionen att sätta den sociala dimensionen i centrum för den gröna given. Vi anser att EU kan åstadkomma sin omvandling till en hållbar ekonomi och samtidigt säkerställa sysselsättning, anständiga levnadsvillkor och tillgång till energi för alla. I detta syfte är det väsentligt att kommissionen fullständigt bedömer de sociala och sysselsättningsmässiga konsekvenserna av alla grönagiveninitiativ, och börjar med klimatmålplanen 2030.

Vi välkomnar mekanismen för en rättvis omställning och understryker vikten av att engagera arbetsmarknadens parter i att utforma de territoriella planerna för en rättvis omställning, för att bättre kunna ta hänsyn till specifika branschers behov av och möjligheter till en omställning. Det är viktigt med branschvisa sociala dialoger mellan anställda och arbetsgivare på alla nivåer där beslut fattas, eftersom de utgör ett forum för diskussioner och planering av dessa ändringar.

Vi välkomnar Europeiska kommissionens ambition att sträva efter en mer omfattande industristrategi. Det centrala målet för EU:s industripolitik bör vara att erbjuda EU egna medel att åstadkomma koldioxidneutralitet. Europa har möjlighet att bli ledande inom förnybar gas och koldioxidneutrala energier, skadetålig infrastruktur och koldioxidneutral teknik, i synnerhet gasformig teknologi och avskiljning, användning och lagring av koldioxid för energiintensiva industrier. Användning av dessa energisystem och tekniker kommer inte enbart att hjälpa med en omställning av energiintensiva branscher, utan också garantera sysselsättning av hög kvalitet, som inte är säsongbetonad, i gasbranschen. Det kräver att Europas tillsyns- och ekonomiska ramar stöder investeringar i gasinfrastruktur, harmonisering av regleringsåtgärder och standardisering av regler om gasterminologi och kvalitet, och samtidigt stöder tillverkning och integrering av förnybar och koldioxidsnåla gaser.

De europeiska arbetsmarknadsparterna i gasbranschen är beslutna att utforma omställningen av gasbranschen genom att analysera branschens och dess arbetstagares utmaningar och behov, och fastställa gemensamma lösningar inom ett gemensamt projekt.

Vi framhåller att det behövs en mekanism för rättvis omställning och en industristrategi som är konsekventa och kompletterar varandra, för att säkerställa att omställningen lyckas hålla integrerade koldioxidneutrala industriella värdekedjor och kvalitativ sysselsättning kvar i Europa. Mekanismen bör också syfta till att bevara och främja den industriella basen i de regioner som troligen mest berörs, förutom att skydda de mest utsatta delarna av samhällen och regioner från att negativt påverkas av omställningen.

Vi stöder allianser som skapas i industriella, forsknings- och utvecklingssyften för att skapa synergier och samla resurser för att påskynda utvecklingen och marknadsföra utnyttjande av de tekniker som Europa kommer att behöva för att bevara sin industri och sina arbeten. Arbetsmarknadsparterna i gasindustrin bör vara involverade i alliansen om rent väte och alliansen för koldioxidsnåla tekniker.

Det är minst lika viktigt att omorganisera utbildning för att sprida mera kunskap om hur brådskande det är att uppnå klimatneutralitet, och vad utmaningarna och möjligheterna är. EU och medlemsstaterna borde också stötta yrkesutbildning för att utrusta morgondagens anställda med den rätta kompetensen för att bli en del av den nya europeiska energibranschen.

Det är vidare viktigt att verkställa politik och program som tar hänsyn till den betydande genusdimensionen i miljöutmaningar och –tillfällen. Genuskänslig politik för att främja jämställdhet och rättvisa arbetsvillkor i gasindustrin bör övervägas.

De kommande fem åren blir avgörande för Europas framtid. Det är endast genom att sträva efter en omställning som är rättvis för alla, där hållbara företag och gröna arbeten av god kvalitet kan frodas, som EU kommer att leva upp till medborgarnas förväntningar.